

TELEGRAFUL ROMANU.

Nr. 99 ANUL XXI.

Sabiu, in 921 Decembre 1873.

Telegrafulu ese de done ori pre septemana: Duminec'a si Joi'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pre afara la c. r. poste cu bani gata prin scrisori francate, adreseate catre expeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celealte parti ale Transilvaniei s pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. iera pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri streine pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru intai'a ora cu 7 cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Ministrulu Kerkapolyi si L. Tisza 'si deters demisiunea, ceea ce se primi de catre Maj. Sea pre langa espressionea recunoscintei pre inalte regesci pentru activitatea lor. Portfoiulu financioloru 'lu va porta ministrulu presedinte Slavy si celu alu comunicatiunei ministrulu de comerciu.

In siedinti'a dietei din 18 Dec. s'a terminatu desbaterea bug-ului; in 19 s'a inceputu desbaterea legi financiare.

Partidele parlamentarie in diet'a Ungariei au inceputu a se cristalisa incatu-va. Sub conducerea lui Ghyczy a inceputu a se forma „partid'a media“ seu „centrale“. La ocaziunea votarei bugetului partid'a media seu centrale a volatu pentru „tropele unguresci de linia“ alaturea cu partid'a lui Deak si n'a spriginitu propunerea stangei carea cerea ca in locu de „trupe unguresci de linia“ sa se dica: „armat'a ungara“.

In dilele din urma s'au mai adausu la partid'a cea noua siette deputati din partid'a de a k i a n a, dintre cari patru sunt deputati ardeleni, precum: Bela M a r i a s y, bar. Gabr. K e m e n y i, Albertu B e n e d i k t y si I. L o n y a y, fiulu fostului ministru Melch. L o n y a y.

Bazaine va fi deputatu pre insul'a Margarit'a in apropiarea porturilor provinciale. Aci are se petreca tempulu detinerii sele de 20 ani. Se spune ca de siguru, ca si famili'a lui se va stramuta pre acea insula. Altii dau cu socotela ca Bazaine nu va implini 20 ani in inchisoria, ci vro amnestia lu va agratiu, seu vro lovire de statu 'lu va pune mai curendu seu mai tardiu in fruntea unei trupe franceze.

In numerulu precedente amu publicatu nota lui Raschid, prin care se contesta Romaniei dreptulu de a incheia tratate internationale; ieta ce cetimu in D e b a t s dela 6 Decembre:

„Avemu sub ochii circular'a adresata de D. Boerescu, ministru afaceriloru esterne a Romaniei, catre reprezentantii puteriloru garante la Bucuresci. Ea cuprinde o refutare a notei turce dela 24 Sept. prin care Raschid Pasi'a, ministrulu afaceriloru esterne alu Suhlmei porti, sprijinindu-se pre tratatulu dela 1856, contesta guvernamentulu romanu dreptulu de a semna tratate internationale. D. Boerescu canta a stabili ca principatelu posedu acestu dreptu in puterea vecheloru capitulationi subscrisse de ele cu Turci'a in alu 15-lea si 16-lea secolu, si ca tratatulu de Paris, departe de a infirma seu suprima acestu dreptu, l'a consacratu espresu. Totu asemine facu in conventionile dela Parisu din 19 Augustu 1858. Aceste doue acte diplomatice nu au creatu imunitati contestate adl de Sublim'a porta; insa ele constatu esistentia si prescriu mentinerea lor sub garanti'a mariloru Puteri. Asia dara, dreptulu principatelor de a subscrie tratate internationale in calitate de puteri autonome si distincte e afirmatu prin singurulu faptu alu acelor vechi capitulationi. Fara acesta, cum aru fi pututu ele contracta intr'unu modu valabile cu Turci'a? Ele l'au exercitatu apoi constante in cursulu acestoru de pre urma seculi si chiaru destulu de desu de mai multi ani. Ele au incheiatu conventiuni pentru estradare, poste, telegrafu, drumuri de feru, navigatiuni, etc. cu diverse puteri, cu Russi'a, Germani'a, Austri'a, cari de securu nu au crediatu, ca contracteaza cu necapabili. Mai multu inca ele au subscrisu cu Port'a chiaru, si mai cu seama cea de pre urma conventiune telegrafica cu dat'a din 16 Iunie 1872, care porta semnatura plenipotentiarulu principatelor romane ca reprezentandu unu statu distinctu si autonom.“

Din muntii apuseni — in dia de santulu apostolu Andreiu.

Motto: De nu ne vomu cunoște erorile nu ne vomu sci indrepta.

Vre-o cati-va ani cari trecura preste noi, si ne lasera incarcati cu destule nefericiri, casionate parte de contrarii nostri, parte — si inca mare parte — de noi insine, de patimile nostre, credemu ca ne-au invetiatu bateru atat'a, ca sa cunoștemu ca acelea patimi nu ne aducu nici candu folose si nu au adusu nimerni, ci aceea ce au adusu, aducu si voru aduce catu voru dura suntu: certe, desbinari, injurii si in urma anarhia in morala, in mijloculu careia se sdruncina ori si ce temelia pre carea cerea unu poporu a-si radima venitorulu seu, se paralisedia tote nismintiele, se disgusta omenii de a persevera si se submedia totu binele comunu ce l'amu mai pote spera.

Si cari santu ore patimile nostre, pre cari le-amu pote cualifica de aducatorie de nefericiri? S'a auditu dicendu-se mai de multe ori, ca indiferentismulu, pre putien'a insufletire si altele mai multe, cari intru adeveru ca strica; s'a trecut inse cu vederea prea multu, si s'a criticatu prea putienu p a s i u n e a de a ne strica unii pre altii, de a ne restorna si a ne teri noi pre noi prin tina fara nici o indurare; acest'a este patim'a cea mai principala, pentru carea suferu multu causele nostre nationale, politice si bisericesci. Si de unde vine placerea acest'a? din carnel ca si tote alte patimi; la noi pre usioru pote sa creda omulu, ca este o placere prefacuta in natura de a ne alesii unii pre altii, de a ne lovi si vatem'a fara nici o crutare.

S'a lustru de acsioma dicerea: erorile nu trebuie a le cruti'a, sa le criticamu, sa le combatemu, ca sa ne indreptamu; din acesta acsioma s'a nascutu o procedura atatu de critica si combatenta, si s'a latitu o actiune atatu de necrutatoria, incatu ne dore anim'a candu privimu la ea; au inceputu omenii nostri a se esamen'a, a se critica si a se demasca atatu de tare, incatu n'a mai ramasu nimic'a necombatutu, in modulu acest'a apoi s'a demonstratu reciproc cumca toti suntu rei si peccatosi, toti suntu vinovati si nu mai este nimenia bunu pana la unulu. S'a lovit in drept'a si in stanga, si s'au incordatu tote puterile pentru ca sa se strice unii pre altii, sa se discredite, cu unu cuventu s'a lucratu fara nici o cruti'a r e. S'au lasatu si neglijeatu cause sante, cestiuni folositorie, si cea mai insemnata parte din activitatea nationale s'a marginitu pre langa certe, persecutiuni si necrutia r e. Onore exceptiunei!

Ce a rezultatu din tote acestea vedemu, caci natunea intriga 'si plange gresialele, vedindu-se ratacita pre unu terenu de certe si discordii; ce urmari voru ave inse acestea mai departe, putemu dice ca inca nu cunoștemu din propri'a esperintia, de ore-ce nu cunoștemu tempuri in cari activitatea nostra sa fia fostu atat'a de scalcitata, si astfelu nu cunoștemu nici urmari trecute cari aru pute sa se mai repetiesca; din combinatiuni inse si din exemplele altor'a putemu usioru veni la trist'a cunoștinta ca aceea ce va urma p'aua in fine din acesta tactica a nostra si din astfelu de lucruri, — nu va fi bunu, si nu va fi spre onorea nici spre fericirea nostra, nu va fi nici putere, nici vietia, ci va fi r e u, r e u dupa analogia casuriloru, r e u dupa natur'a faptelor, r e u dupa logica consecutiilor!

Cunoștemu noi ore cu totii bine unde amu ajunsu prin critica, combatere si necrutie? Amu disu, ca acesti vre-o cati-va ani cari trecura preste noi ne-au invetiatu ce-va.

De vomu dice, ca cunoștemu bine cu totii la ce ne-a adusu pasiunea de a ne strica unii pre altii, a ne restorna si teri prin tina noi pre noi fara nici o crutare, atunci trebuie sa ne infioramu catu ne-amu stricata de multu, catu suntemu de rei, tre-

buie sa ne nimimu, vedindu ca nici unu patimasia nu voiesce sa se caiesca, nu voiesce sa se intorca dela reu la bine, cu tote ca vede catu de reu au lucratu si catu reu au casionatu; trebuie sa ne nimimu de unii omeni ai nostrii vedendu-i ca nu se parasescu de patimi si de peccate si nu mai simtiescu nici o mustrare si nici o durere pentru atatea certe, de vomu dice inse ca multi orbiti de patimile loru fiindu si inflacaratu de o pofta nemarginita, nu vedu si nu cnoscu unde ne-au adusu si unde suntemu, si din acesta cauza perseveredia in calea apucata, atunci ne mai remane inca ce-va de speratu si ce-va de facutu in contr'a reului, ceea ce ne vomu si incera a face.

Amu ajunsu totu gradatu pana acolo unde multi dupa acsioma, „ca erorile nu trebuie a le cruti'a“ nu mai cruti'a nici o persona, nu mai respectedia nici o virtute, nu mai tienu contu si nu se sfiescu de averea nimerui, ba nici de a loru chiaru, si nu mai simtiescu nici dorere pentru atata reu ce facu prin acest'a; au unu scopu, precum se vede, a discreditu pre toti si a face pre toti rei, nepriceputi, periculosi, si a-si insusi loru totu pretiulu, dorindu ca in mediloculu unei ruine mari facute de ei, sa p'ota straluci si a se mandri. Acestu felu de omeni ne-au adusu in discordia, in discreditu pre unii fatia de altii, ne-au facutu neputinciosi, ne-au abatutu dela scopulu nostru impedeandu si pre altii de a lucra unde este lipsa, si ne-au vatematu multu nu numai onorea onoru persone demne si bine meritate, ci si onorea nationale, au produsu disgustulu si indiferentismulu si ne-au facutu sa regresamu in mai multe privintie.

De amu presupune ca acesti omeni cunoșcu bine ce au facutu si ce facu, inse cu tote acestea nu le pasa, atunci aru trebui sa fia judecati forte aspru, de ore-ce inse credemu ca patimele nu-i lesa ca se veda adeverata realitate, pentru ca se recunoșca ca acelea apucaturi nu suntu privite pretutindenea cu placere, pentru ca se no-si mai aroge, si se nu se mai laude cumca toti recunosc de bine si drepte faptele lor, ci sa se descepte sa-si deschida ochii si sa veda cum critica si nu cruti'a erorile, — le marturisimu si le spunemu ca ne pare reu candu vedemu certele provenite din egoismulu si din ambitionea de a se radica unii prin detrimentulu altor'a binemeritati; ne pare reu candu vedemu pre unii urgisindu pre altii, si aruncandu cu totu soiulu de lovituri asupra loru fara nici unu respectu catre adeveru, dreptate si interese comune bisericesci si nationale, precum s'au potutu vede acest'a de multe ori in multe moduri si forme, unde s'au petrecutu si se petrecu lupte de partide, lupte dese de principii si de reforme, in fondu inse lupte personale de resbunare si restornari; ne pare reu de calumni aruncate in fatia personeleloru bine meritate si onorate, de batjocuri de persecutiuni facute cu intentiuni smintite, precum se pote si s'a potutu acest'a observ'a pre de multe ori in tempulu nostru, in organele de publicitate, in cari multi se paru ca nu au altu scopu decatu sa-si desfasiure ipoicrisia si reutatea animei fatia cu unele persone ce nu le placu de felu, seu despre cari cugeta ca le stau in calea ambitionei lor, pre candu s'au potutu vede acest'a anamitu in diariulu redigeatu de dlu B a b e s i u, in carele au incaputu tote spressionile si epitelele cele mai uriciose aruncate acum asupra onor'a acum asupra altor'a barbati demni de stima. Cu deosebire in numitulu diariu s'au petrecutu ca dia sistema, calumnii si insinuari drastice fara de nici o reserva asupra vicariulu archidiecesanu, a parintelui Archimandritu Nicolau Pope'a, a carui merite pentru biseric'a si poporu, nici insusi inimicii sei personali nu le potu ignora; pre langa acestu bine meritatu barbatu, s'a maltractatu mai totu cu asemenea maniera dejositoare pentru redactorulu „Albinei“, si persona parintelui M. Romanu, fostu vicariu si acum in presente Archipastoriu in episco-

pi'a Aradului. Asupra acestor barbati distinsi si stimati ai nostri a lovit dlu Babesiu si partizanii sei de aceeași caltegoria in modulu celu mai nerusinat, deformandu-le caracterulu loru celu cu multa mai nobilu decât ala calomnatoriloru si prezentandu-i publiculu cę necari periculosi, sinucisi, omoriti si alte câte tóte necuviintie.

Aceste fapte petrecute in modu neomenosu se nu cręda dlu Babesiu si ai sei ca au fostu aprobate din partea natiunei; nu! ele au fostu condamnate si despreliote impreuna cu autorulu loru celu nedreptu; si cumca nu au fostu aprobate au trebuitu sa recunósca atunci cându votulu majoritátiei sindului electoralu din Aradu i-a lovit prestea fatia, si le-a demonstratu ca nu parintele Romanulu va muri in sensulu si dorintia „Albinei“, ci ea este mai se móra moraliceste insinuatorii, cari si-a perdutu de multa valórea morala; asemenea se póte convinge cumca nici insinuarile, si atacurile indreptate din partea unei tovarasie seu clice acum destulu de cunoscutu asupra parintelui (archimandritu N. Pope'a, nu au fostu primite in altu modu, decâtu cá celelalte, — deca va ascultá si va considerá vocea desaprobatoría a opiniunei publice.

Da, ne pare reu de tóte aceste si ne tienemu de datorintia a ne esprimá publice acęst'a in interesulu concordiei ce atát'a ne este de lipsa, si intru sperarea barbatiloru demni de mai multu respectu, pentru cari noi cá poporu trebuie sa ne interesámu.

Sa nu cręda nici unu patimasu ca prin clevefiri si insinuarí cá acelea va poté sa instraineze iubirea poporulu de cátra acei barbati cari au asudatu si asuda pentru poporu, pentru institutiunile nóstre: ii iubimu si ii stimámu chiaru si in momentulu loru, ori cátu voru sberá ómenii cei cu multe morale, si nu vomu suferi cá se fia calcati de speculanti, nu vomu permite cá se fia destituti prin gurile rele. Se nu cręda nici aceea ca prin pacturi si prin politica antilegale, voru isbuti a infránga vointia poporulu, voru ajunge a seduce convingerea majoritátiei.

Este adevveratu ca trebuie criticate erorile, inse nu acęst'a sa ne fia scopulu, adeca a criticá si a nu crutiá, si nici sa nu lovimu onórea nimeni cu neadeveruri si cu scopu de alu defaimá; este adevveratu si acea ca discussiunea si chiaru lupt'a pentru principii e de lipsa, inse ori ce lupta a nóstra trebuie sa-si aiba unu scopu, ce privosce binele comunu; cugeta inse atari ómeni, cari facu discordia, ca prin acęst'a se lupta pentru comunu? de cugeta acęst'a atunci cugeta reu. De alta parte ori ce lupta trebuie sa fia nobila, trebuie se fia... in modu loialu si onorificu; chiaru inimicu cu inimicu trebuie sa se arete loialu si cu crutiare, cu atát'a mai vertosu lupta pentru principii si binele comunu intre frati, intre fiii unei mame, lupta carea trebuie sa siba caracterulu, nu alu inimicitiei, nu alu relei vointie, ci alu bunei vointie si alu luminárei reciproce, — trebuie sa fia loiala, nobila si cu crutiare, trebuie se fia insufletita de scopulu binelui si alu progresulu de simpatia, stima si bunavointia reciproca.

Numai prin acęst'a vomu ajunge la fructe, numai in modulu acęst'a vomu progresá, ne vomu luminá ne vomu intari si ne vomu creá viétia nóua.

Deci deca doriti si voiti fericirea nóstra — ceea ce credemu cu totii, — aveti destule lucruri cari ve ceru tempulu celu scumpu; apropiative mai bine unii de altii, apropiati-ve mai tare si de noi, invetiati ce sa facemu, cum sa ne cumpanimu cá sa ne radicámu la b'alta stare, cum sa ne interesámu de scótele nóstre, de biserica si de venitorulu nostru, cum sa ne aperámu de relele cari se gramadescu asupra capulu nostru si allele ce sciti d-vóstra ca suntu bune cá sa ne bucurámu si sa ne consolámu. Lasati dara patim'a de a ve stricá!

Mai multi din poporu.

Diet'a Ungariei.

Póst'a 13 Decembre n. Presiedintele Bittó, deschide cas'a reprezentantiloru la 10 óre.

Pre fotoliurile ministeriali se afla: Szapáry, Tisza, Pauler, Szende, Trefort, Kerkapoly, si contele Zichy.

Cá notari fungęza: Wächter, Huszár, Alg. Bóthy.

Dupa autenticarea protocolulu din siedintia trecuta se predau petitiunile sosite dela jurisdicțiuni si petitiunile private prezentate de St. Domahidy, Carola Stoll, C. Madas, C. Bobory, Iul Gyórfy, G. Varady comisiunei petitionarie.

Presiedintulu anuncie, ca deputatulu St. Kuhnka a repositu. Cas'a decide a dá spreessione condolentiei sele la protocolu.

Deputatulu alesu in Schemnitz Boldiszár si-a prezentatu protocolulu de alegere, acęst'a se predá comisiunei verificatorie permanente.

Dupa acęst'a se face cunoscutu rezultatulu alegeriloru din siedintia din urma. S'au alesu:

in comisiunea pentru afacerile silvanisti ce din Nasedu: Lud. Papp cu 171, Sam. Ghiczy cu 176, E. Simonyi cu 169, P. Daniel cu 156 si P. Király cu 150 voturi;

in comisiunea justitiei: Ferd. Horanszky cu 230, Lud. Horváth cu 229, Em. Hodossy cu 228, Et. Matolay cu 227, Em. Vargics cu 225, Eug. Hammersberg cu 224, Lud. Horváth cu 224, Béla Perczel cu 221, Mich. Gaal cu 223, Fr. Eitel cu 221, Iul. Steiger cu 221, Iul. Toszt cu 219, P. Matuska cu 216, Andreas Schmausz cu 213 si Ad. Lazaru cu 162 voturi.

Lud. Papp declara, ca de óre-ce membrii alesi in comisiunile amintite au fostu propusi de partidele singlarice, densulu inse nu apartiene acelei partide, carea l'a candidat de membru in comisiunea pentru afacerile silvanistice din Nasedu nu póte primi alegere.

Asemenea se declara Eug. Hammersberg in numele seu si alu lui Ferd. Horanszky.

Cas'a si manifestęza in strigári viue vointia, cá alesii sa remana membri ai comisiuniloru respective.

Presiedintele enuncie acęst'a cá concludu.

Contele F. Haller indrepta cátra ministrulu de comunicatiune interpelatiunea: Are ministrulu scire despre aceea, ca mai multoru locuitori din Sighisóia care au claditu o parte din dramulu de tíera Mediasiu — Sabiu si o au predat'ó dejá inainte cu patru ani comericiulu, nu li s'au solvit'ó inca cautuinea si o parte din spesele lor? si are ministrulu de cugetu a multiamí pre numtii claditori?

Ministrulu de comunicatiune Tisza declara, ca a introdusu in acęsta afacere cercetarea si speręza, ca interesantii voru primi in deplin'a resolvire a obiectulu clarificarea meritoria.

Contele F. Haller se multiamesce de o camdala cu responsulu primitu.

Cas'a ia acestu responsu spre sciintia.

C. Bobory indrepta cátra ministrulu pentru aperarea tieriei intrebarea, ca e densulu aplicatu a mediloci pre cale legale, — cá pána ce se voru regulá definitivu afacerile de casernare — sa se dea acelor'a, cari suferu paguba prin prea des'a incuartirare a militariloru, o justa despagubire?

Ministrulu pentru aperarea tieriei, Szende promite ca cu priviro la acęst'a va face inca in decursulu acestei sesiuni proiectele sele, pána atunci se róga pentru pacientia.

Bobory e multiamitu cu responsulu primitu dela ministru.

Cas'a ia spre sciintia acestu responsu.

Ministrulu pentru aperarea tieriei Szende presenta raportulu cerutu de comisiunea centrale la proiectulu de lege asupra contingentulu de recruti pre anulu 1874. Raportulu e dejá tiparitu si impartitu.

Referintele Lad. Szögyenyi raportęza in numele comisiunei verificatorie permanente, ca acęst'a a aflatu protocolulu de alegere alu deputatulu alesu in Komarom Col. Ghiczy in ordine buna si ca l'au verificatu pre lánga rezervarea indatinata a unui terminu de 30 zile pentru insinuarea protestelor. (Lungu si viu aplausu in drępt'a.)

Col. Széll presenta raportulu comisiunei financiale asupra proiectelor de legi privitorie la creditulu decursivu pentru arogatiunile comune pro 1873.

la sumele adause pentru membrii pensiunati din gard'a arceriloru,

la creditulu decursivu alu ministrulu de financia,

la creditulu decursivu pentru erogatiunile comune pro 1872,

la superflusulu dramuriloru industriali gömöriane si

la creditulu decursivu pentru inchiriarea localitatiloru pentru spitale militare.

Aceste rapóte se voru pune sub tipariu si se voru luá la pertractare in sectioni impreuna cu proiectele de legi respective.

Referintele And. Schmaus presenta raportulu comisiunei centrale asupra proiectulu de lege relativu la sustinerea mai departe a prescrielor de dreptu cari atingu afacerile financiali.

Referintele Col. Rádó presenta raportulu comisiunei economice asupra bugetulu camerei pre lon'a lui Decembre.

Tóte aceste bucáti se voru pune sub pressa.

Dupa aceste vinu la ordinea dilei petitiunile cuprinse in list'a 28 si 29. Cá referinte fungęza Ant. Molnár. Tóte petitiunile se predau ministriloru respectivi. O scurta desbatere a avutu locu numai asupra petitiunei mai multoru reuniuni invetiatoresci, cari pretindu modificatiunea articulu de lege XXXVII: (legea instructiunei poporale). Comisiunea propune transpunerea petitiunei la ministrulu de instructiune.

Dem. Bonció face propunerea, cá petitiunea sa se predee ministrulu de instructiune cu acea adaugere, cá acęst'a sa presenteze casei inca in decursulu acestei sesiuni o lege modificata pentru instructiunea poporului.

La votare s'au primitu propunerea comisiunei petitionarie, pentru carea votęza partid'a deakiana si cea centrale.

Urmędia pertractarea proiectelor de legi militare. Referintele comisiunei centrale e Aug. Pulsky.

Proiectele de legi relative la inmultirea batalioniloru de honvedsi si la modificatiunea contingentulu ce cade pre Ungaria in urm'a provincialisárei confiniulu militaru se primescu fára desbatere.

La pertractarea proiectulu de lege relativu la contingentulu de recruti pentru trupele de linia ungarie si pentru marina, propune G. Varady, cá sa se puna in locu de „trupele de linia ungarie“ „armata ungară“. Acęst'a modificatiune, continua oratorulu, trebuie acceptata cu atátu mai tare cu cátu concessiunea armatei ungarie e unulu din §§. fundamentali ai legii de complanare. Nmene nu va imputá propunetoriloru, ca facu opositione contra legii din 1867. Deca se sustiené dela inceputu amesuratu determinatiunei legii espressionea armata ungară, atunci s'aru fi potutu face crutiári mari, poterea armatei s'aru fi potutu radicá. Dela primirea modificatiunei va aterná primirea legii din partea partidei sele la a trei'a cetire.

Alecs. Csánád y in urm'a principiiloru sele nu póte acceptá nimicu, ce stá in legatura cu condamnabil'a complanare. Densulu voiesce sa lucró intre marginile legii contra complanarei si macaru de aru si cadé corón'a imperiale austriaca de pre capulu regelui din Ungaria. (Viua contradicere in drępt'a).

Referintele Pulsky vorbesce pentru acceptarea titulu din proiectulu de lege intrebuintiatu de mai multi ani.

Al. Csiky nu votęza nici macaru pentru unu recrutu singuru. (Haritate).

Proiectulu de lege dupa acęst'a se primesce de basa la desbaterea speciale. In decursulu desbaterei speciale Varady aduce iera propunerea sea de modificatiune la § 1.

Ministrulu pentru aperarea tieriei Szende declara, ca titulu recomandat de comisiunea centrale e in itulesnlu legii celu mai nimeritu.

La votare se radica partid'a deakiana si cea centrale pentru titulu originalu. (Freneticu eljen in drępt'a).

Proiectulu de lege relativu la exercierea in arme a junimei studióse, la propunerea comisiunei centrale se predá ministrulu de instructiune.

Urmędia proiectulu de lege asupra scurgere. apeloru inchise in zagasu. Referinte e E. Danielu.

Se incinge o desbatere mai lunga asupra mai multoru propuneri pentru modificatiuni stilarice. Propunerea lui Col. Tisza, cá sa se puna unu §-fu nou dupa §-fulu 7 se predá la propunerea ministrulu de comunicatiune comisiunei centrale spre aprobare, asemenea o propunere a baronului Lad. Simonyi la §. 14 si o propunere alui G. Molnár la § 15. Cea-lalti §§ si ii primescu cas'a cu putiene modificatiuni stilarice. Presiedintele anuncie, ca deputatulu Col. Ghiczy s'a datu sectiunei I.

Presiedintele incheia siedintia, punendu la ordinea dilei pre siedintia urmatoría carea se va tiené Luni la 10 óre desbaterea bugetulu.

Igu. Helffi observa, ca acęst'a nu se póte templá pána ce nu va responde ministrulu presiedinte interpelatiunea lui Tisza.

Presiedintele: Concludulu e dejá enunciatu si cu acęst'a siedintia s'a terminatu la 1/2 2 óre d. a.

Publicarea protocolorulu a cártiloru funduarie in Transilvania.

E d i c t u.

Despre publicarea cártiloru funduarie pregatite respective suscepute in comunele tienátore de sedria

judecatorésca din F a g a r a s i u impartite judecatoriei cercuale de acolo : in comunele tienatôre de sedria judecatorésca din M u r e s i u - V a s i a r h e i u impartite judecatoriei cercuale de acolo ; in comunele tienatôre de sedria judecatorésca din H a t i e g u , impartite judecatoriei cercuale din P u i luându afara comun'a Riuberbatu ; in comunele tienatôre de sedria judecatorésca din S i g h i s i o r ' a , impartite judecatorieloru din Cohalmu si Cincu-mare, luându afara comun'a Bruiu din cerculu judecatorésca alu Cincului-mare ; in comunele tienatôre de sedria judecatorésca din B r a s i o v u , impartite judecatoriei cercuale de acolo ; in comunele tienatôre de sedria judecatorésca din M e d i a s i u , impartite judecatoriei cercuale de acolo ; in comunele tienatôre de sedria judecatorésca din S z é k e l y - U d v a r h e l y , impartite judecatorieloru cercuale din Székely Keresztur si Székely-Udvarhely : in comunele tienatôre de sedria judecatorésca din S a b i i u , impartite judecatoriei cercuale din S a b e s i u , luându afara comunele Lancremu, Peterfalva, si Singagu ! in fine in comun'a Gyerő-Vásárheiu tienatôre de sedria judecatorésca din C l u s i u , impartita judecatoriei cercuale de acolo.

In urm'a ordinatiunii inaltului ministeriu r. ung. de justitia d. d. 16 Noemvrie 1873 Nr. 35,457 in privinta mentionatelor operate de carti funduarie se facu cunoscuta urmatoarele :

I

Localizarea pentru introducerea cartilor funduarie este pre deplinu terminata :

a) In comunele sedriei judecatorésca din F a g a r a s i u tienatôre de judecatoria cercuale de acolo, adeca in comunele : Arpasulu de josu, Porumbaculu de josu, Sambat'a de josu, Ucia de josu, Vistea de josu, Besienbacu, Bellehemu, Braza, Desiani, Dragusiu, Dridifu, Felmer'a, Arpasulu de susu, Porombaculu de susu, Ucia de susu, Vistea de susu, Sambat'a de susu cu partile ei, Feldiôr'a, Galatiu, Halmagiu, Hiseni, Hurez, Iáás, Ileni, Calboru, Chirtiu, Berivoiulu micu, Voivodeniul micu, Copaciulu, Corbi, Lis'a, Ludisoru, Luti'a, Margineni, Voivodeniul mare, Berivoiulu mare, Netote, Opr'a-Chertisore, Posiort'a, Reusioru, Rucaru, Sabesiu, Sescioru, Scoreiu, Son'a, Strej'a-Chertisore, Serata, Sevestreni, Teleki si Vaidarece si Voil'a.

b) In comunele sedriei judecatorésca din M u r e s i u - V a s i a r h e i u tienatôre de judecatoria cercuale de acolo, adeca in comunele : Agard, Akosfalva, Bozs, Csej, Cserefalva, Csiba, Csitt-Szent-Ivan, Csoka, Egerszeg, Fele, Pintahaza, Folyfalva, Galambod, Göcs, Harzo, Hagymás-Bodon, Hidvég, Henczfalva, Iklánd, Jedd, Káál, Kakasd, Káposztás-Szent-Miklós, Kebele, Kebele-Szent-Ivan, Kisfalud, Kis Görgey, Koronka, Lörinczfalva, Lukafalva, Malomfalva, Maros-Keresztur, Maros-Szt-György, Maros-Szent-Anna, Maros-Szent-Király, Madgyesfalva, Mező-Csávás, Mező-Kövesd, Mező-Ménés, Nagy-Ernye, Názánfalva, Nyárárd, Nyárárd-Karácsonfalva, Paoit, Remeteszeg, Szabad, Somosd, Székes, Szent-Benedek, Tófalva, Udvarfalva Vaja si Várhegy.

c) In comunele sedriei judecatorésca din H a t i e g u tienatôre de judecatoria cercuale din P u i , luându afara comun'a Riuberbatu pentru comasaria intreprinsa, adeca in comunele : Borbateni din josu cu Iscrani, Selasiulu de josu, Baiesdi, Baniti'a, Riulu-albu, Selasiulu din susu, Valea lupului, Fegyver, Füzesd, Borbateni de susu, Galatiu, Hegyalja, Livadi'a, Hobicza, Hobicza-Urikány, Campulu neagu, Crivadia, Barulu micu, Coroiesdu, Ohab'a de pietra, Livezeni, Lupeni, Merisioru, Maciesdi, Malaiiesdi, Mező-Livadia, Macsesd-Paroseni, Barulu mare, Nucsiôr'a, Sibisielu, Ohab'a-Ponorului, Paros-Pestere, Petri'a, Petroseni-Dilsa, Petrosu, Ponoru, Pui, Rusioru, Serelu, Corosdani, Vaideii-Vulcanului, Uricu, si Vaidei.

d) In comunele sedriei judecatorésca din S i g h i s i o r ' a , tienatôre de judecatoria cercuale din Cohalmu, adeca in comunele : Racosiulu de josu, Bogat'a, Dráuso, Debea, Usieri, Stén'a, Hevizu, Fontán'a, Homrodu, Catia, Crihalm'a, Coboru, Cohalmu, Lofnicu, Deisiôr'a, Mateiesiu, Merchiasia, Moh'a, Tecusulu român, Palosiu, Sibert, Chisieriu, Tecusulu sasescu, Ungr'a, Voldorf, si Siomboru ambe partile.

e) In comunele sedriei judecatorésca din S i g h i s i o r ' a , tienatôre de judecatoria cercuale in Cinculu-mare, luându afara comun'a Bruiu pentru comasaria intreprinsa, adeca in comunele : Barcutu, Boholtu, Seligstat, Ghierdealu, Iacobenii, Cincusioru,

Siulimberg, Sanmartinu, Merghindélu, Valea-tresti, Cinculu-mare, Toarela, Prostea, Rui'a, Siarosiu, Hundrobeciu, Vasendu si Noistad.

f) In comunele judecatorésca din B r a s i o v u , tienatôre de judecatoria cercuale de acolo, adeca in comunele : Apati'a, Bodu, Cotlea, Feldiôr'a, Helchiu, Christeanu, Chrisb'a Presmeru, Risnovu, Hermanu, Maierusiu, Sanpetru, Nou, Rotbacu, Ghimbachiu, si Vulcanu.

g) In comunele sedriei judecatorésca din M e d i a s i u , tienatôre de judecatoria cercuale de acolo, adeca in comunele : Ghiscas'a de josu, Apatfalu, Frua, Blasiucu, Vormlocu, Giertanu, Bogaci, Bui'a, Birghisiu, Buzu, Dorlosu, Agerbici, Atielu, Bazu'a, Ghiscas'a de susu, Hasiagu, Kaltwasser, Mingindale, Sten'a, Copsi'a-mica, Seic'a-mica, Prostea-mica, Curciu, Kövesd, Magarei, Mordesiu, Martafalu, Motesdorfu, Boart'a, Mosn'a, Seic'a-mare, Prostea-mare, Copsi'a-mare, Nemsia, Igsidorfulu românescu, Brateu, Petrifalu, Pucea, Richisdorfu, Rovasu, Saldorfu, Salcou, Soala, Alm'a, Igsidorfulu sasescu, Vasendu, Dupusdorfu, Vecerdu, Velcu si Zlaon'a.

h) In comunele sedriei judecatorésca din S z é k e l y - U d v a r h e l y tienatôre de judecatoria cercuale din Székely-Keresztur, adeca in comunele : Agyagfalva, Alsó-Boldogasszonyfalva, Alsó-Siménfalva, Bethfalva, Csekefalva, Derzs, Décsfalva, Dobo, Fiátfalva, Gagy, Kadács, Keresztur, Kereszturfalva cu Timafalva, Kis-Galambfalva, Kis-Kede, Kis-Solymos, Kobáth-Demeterfalva, Magyar-Andrásfalva, Magyar-Hidegkut, MagyarZsákod, Magyaros, Matisfalva, Medesér, Muzsna, Nagy-Galambfalva, Nagy-Kede, Nagy Solymos, Oláh-Andrásfalva, Oláh-Zsákod, Oláh-Hidegkut, Rugonfalva, Sárd, Szent-Abraham, Szent-Erzsébet, Szent-Biklós, Uj-Szekely si Vágás.

i) In comunele sedriei judecatorésca din S z é k e l y - U d v a r h e l y tienatôre de judecatoria cercuale de acolo, adeca in comunele : Abásfalva, Abrahámfalva, Almás, Árvátfalva, Alsó- és Felső-Benczéd, Bagy, Bethlenfalva, Beta, Bikafalva, Bögöz, Dálya, Ege, Fancsal, Farczad, Parkaslaka, Felső-Boldogasszonyfalva, Fenyed, Gyepes, Homorod-Keményfalva, Hodgya, Jánosfalva, Jásfalva, Kadicsfalva, Kányád, Kápolnás-Oláhfalva, Karácsonfalva, Küküllő, -Keményfalva, Kénos, Keesed, Kisfalud, Lengyelfalva, Lokod, Lövéte, Malomfalva, Mărefalva, Miklósfalva, Orczfalva, Oklánd, Oroszhegy, Pálfalva, Patakfalva, Petek, Recsenyed, Remete, Sandorfalva, Sükö, Szent-Egyházas-Oláhfalva, Szent-Király, Szt-László, Szent-Lélek, Szent-Márton, Szent-Mihály, Szent-Pál, Szent-Péter, Szent-Samás, Szombatfalva, Tibod, Uifalu, Úike, Városfalva si Zetelaka.

k) In comunele sedriei judecatorésca din S a b i i u , tienatôre de judecatoria cercuale din S e b e s i u , luându afara comunele Lancremu, Peterfalva, si Singagu, adeca in comunele : Dealu, Căcov'a, Capolna, Calnicu, Cuto, Lazu, Lomani, Pianulu din susu, Rehou, Rechita, Sascioru, Pianulu de josu, Sibisielu si Strugari, in fine

l) in comun'a Gyerő Vasárheiu tienatôre de sedria judecatorésca din C l u s i u , impartita judecatoriei cercuale de acolo.

Cartile funduarie pre deplinu terminate a comuneloru mentionate, dimpreuna cu registrele parcelare de posesiune, si desemnulu liviamentaloru de acelea tienatôre se voru transpune dela 1 Ianuarie 1874 la oficialele de carti funduarie ordinate langa judecatoriile mentionate sub II. unde a le vedé ori cui e permis in orele oficiose.

II.

Afacerile de carti funduarie le prevede :

1) sedria judecatorésca din F a g a r a s i u pentru comunele enumerate sub I. a).

2) sedria judecatorésca din M u r e s i u - O s i o r h e i u pentru comunele enumerate sub I. b).

3) sedria judecatorésca din H a t i e g u pentru comunele enumerate sub I. c).

4) sedria judecatorésca din S i g h i s i o r ' a pentru comunele enumerate sub I. d) si e)

5) sedria judecatorésca din B r a s i o v u pentru comunele enumerate sub I. f).

6) sedria judecatorésca din M e d i a s i u pentru comunele enumerate sub I. g).

7) sedria judecatorésca din S z é k e l y - U d v a r h e l y pentru comunele enumerate sub I. h) si i).

8) judecatoria cercuale din S e b e s i u in puternicita cu afacerile in trebile cartilor funduarie pentru comunele enumerate sub I. k), in fine.

9) sedria judecatorésca din C l u s i u pentru comun'a enumerata sub I. l).

III.

Ca privirea la trebile si afacerile oficiose, cari se voru incepe cu 1 Ianuarie 1874 la fia-care din judecatoriile susu insemnate se emit urmatoarele convocatiuni si dispositiuni :

1) Se provoca tote persoanele, cari in urm'a vre-unui dreptu de proprietate, de pemnu ori de arenda, avutu inca pre tempulu autentificării protocoletoru cartilor funduarie, seu celu putientu castigatu inca inainte de 1 Ianuarie 1874 credu ca potu se pretinda vre-o indreptare, intregire, descriere, adaugere, seu stramutare in protocoletoru cartilor funduarie, lia in privinta compunerii corpului funduaru seu a relationiloru de posesiune intabulate : ca aceste pretensiuni pana inclusiv la 31 Augustu 1874 cu atatu mai vertosu sa le insinuedie, cu catu la din contra acele spre daun'a unui alu treilea, care pre temeiulu inscrieriloru coprinse in protocoletoru funduarie, incependu dela 1 Ianuarie 1874 va castigá cu credinta buna alte drepturi tabularie, nu se voru lua mai multa in consideratiune.

Acesta insinuare are a se intinde pre tote drepturile de posesiune inca necuprinse in protocoletoru funduarie, fara deosebire, ca ore acele in cartile vechi esite seu neesite din uso, ori in fashiuni funduarie seu alte carti, foi si registre suntu coprinse ori ba, si ori a intinsu o partida in privinta transcrierii de posesiune a vre-unui bonu castigatu rugare la vre-o judecatoria, si judecatori'a a decisu asupra acestei instantie, ori ba.

Deci indetorierea spre insinuare cade mai alesu pre tote acele persoane, ale caroru drepturi de posesiune la comisiunea localisării nici prin sine, nici prin reprezentanti denumiti de comisiune s'au adusu in valóre ; seu cari nu au fostu in stare dopa regulele localisării a-si legitimá afirmatulu dreptu mai tare de posesiune ori de composesiune in contra posesorului fapticu aflatu prin comisiune si in scrisu in protocoletoru funduarie ; pretensiunea loru adusa inainte fia insemnata in protocoletoru funduarie seu in protocolulu generalu de pertractare, ori ba.

2) Mai departe tote persoanele cari :

a) Pre realitatile in scrisu in protocoletoru funduarie dopa detiermurirea pre maltei patente de aviticitate seu de rescumperare pemnorale, au sub altu titlu legitimu si-au insusitu dreptu de proprietate, seu caroru :

b) dopa otarirea aceleasi patente de aviticitate li se cuvine terminu mai lungu spre realizarea dreptulu de rescumperarea pemnorale prin acest'a se provoca aceste pretensiuni pana celu multu la 31 Augustu 1874 inclusive, spre incongiurarea urmariloru de dreptu amintite mai insusu sub punctulu 1-ia, ale insinua, si in casulu amintitu sub a) procesulu de dreptu pendente, spre adnotare in protocolulu funduaru, seu dreptulu recastigatu prin calea legisle spre strapunere in acel'asi ; iera in casulu b) dreptulu de rescumperare pemnorale, c o li se cuvine inca, spre insemnare in protocolulu funduaru a-lu legitimá cu documinte autentice.

3) Asemenea tote persoanele, cari pre bunurile nemiscatôre improcolate, seu si-au castigatu dreptu de prioritate, pemnu, servitute, au alte drepturi prin intabulari, insemnari si adnotaciuni, ori conscrieri pemnorale judiciari, seu pana la 1-a Ianuarie 1874 inca 'si voru castigá, se provoca, aceste drepturi din scopulu inscrierii loru in foi'a sarcineloru corpuriloru funduarie pana celu multu 31 Decembrie 1874, inclusive cu atatu mai siguru ale insinua, cu catu din contra dreptulu prioritati castigate mai inainte si-lu voru perde ; pre candu din contra facendu insinuare la tempu covenitu, drepturile de autafetate castigate pana la 1-a Ianuarie 1874, i voru ramáne in valóre fatia si cu acei castigatori si creditoru ipotecari noi, cari au castigatu dreptu de proprietate seu de pemnu dopa diu'a acum mentionata.

4) Acelea pretensiuni, care se bacesie pre deobligamintele urbariale, seu alte referintie de acea natura, regulate prin patent'a din 21 Iunie 1854 edata in foi'a de legi imperiale, bucata LV. Nr. 151 suntu eschise dela provocările edictale spre insinuare si demonstrare, precum si dela pertractările obicinuite in urm'a edicteloru fara deosebire, fia acele in protocoletoru de localisare prenotate, ori ba.

5) Terminii edictali prescriși in aliniel prececedinti, nu admitu nici prorogare, nici justificare ori ingire de procesu.

6. Publicatele protocoletoru funduarie se voru considerá si conduce dela 1-a Ianuarie 1874 incependu ca carti funduarie conformu § 321 din codicea civile generale ; deci incependu dela diu'a

mentionata, drepturi noue de proprietate, ipoteca ori alte drepturi reali asupra bunurilor nemiscătoare introduse în ele, se voru poté castigá si transferi asupra altor'a, precum si a se sterge numai prin intabulare legale în acele carti, fara de a derogá inse pretensiunile asupra acestor bunuri nemiscătoare mai înainte castigate, insinuate si legitimate în terminulu edictale.

7. Prescriptele, dupa cari voru avé de a se îndreptá partile si judecatoriile la implinirea si executarea treburilor si afacerilor oficióse, însemnate în acestu edictu, sunt cuprinse în procesur'a transilvana pentru cartile funduarie, emisa cu ordinationea ministerului de justitia d. o. 5 Febr. 1870 (Arhivulu ordinationiloru, anulu 1870 fasciora I. si II.)

8. Acei creditori, cari prin óre-carea transcriere aru suferi stricatiune cu privire la prioritatea pretensiuniloru loru transcriese séu transcriende, esepțiunile si fatia cu un'a a trei'a persóna le potu realisá inca în siese lunii dupa terminulu defiptu în punctulu 3. — adeca pâna la finitulu lunii Iunie 1875 referésca-se acele esepțiuni la validitatea pretensiuniloru, la încetarea, ori prioritatea loru. — Dupa decurgerea acestui terminu, fatia cu o a trei'a persóna nu se voru mai poté realisá asemene esepțiuni.

8. Judecatoriile indicate sub II. în afacerile loru voru întrebuintá sigilulu judecatoriei respective.

C l u s i u , 21 Novembre 1873.

Directiunea r. u. de carti funduarie pentru Transvania

R i p ' a de josu 26 Novem. 1873.

Crederé magnum compendium et nullus labor.

(Urmare din nr. tr.)

În fine legea e lege, carea multamita lui Ddiu nu lasa cá sa ni se mai infiga outitulul în inima fara cá sa fim îndreptatili a ne aperá.

Ce va fi în urm'a investigatiunei, vomu vedé.

Cátu despre proselitismu, credu ca va fi destulu, si déca nu va fi destulu viitorulu cu acte si date autentice va aretá mai lamuritu.

Sa venimú acum si la scóla.

Ce e dreptu si eu amu auditu nu dela I. P. ci dela altii, vorbindu-se multe atátu despre d-tá, cátu si despre P. Pppu Crisianu, dara nu pré amu datina a pune pondu pre vorbe în cari nu sum siguru, si de aceea nu-le amintescu. Ponu inea pre apte dovedite.

D-tá numesci, într'unu limbagiu minunatu pre corespondintele I. P. calumniatoriu impertinentu.

Departo de a-ti dá astifeliu de epitete delicate, sa nu te superi cáci voiu aretá retacirea d-tale în aceea ce ne privesce scóla nóstra reciproca.

D-ta dici, ca scóla gr. cath. emuléza, há dóra si întrece pre cea gr. or., ca pruncii dela scóla nóstra l'a capetulu anului abia sciú rogaciunile.

Cá sa-ti aretu neadeverulu propovedoitu de d-ta, fie-mi permisú a me servi de anulu trecutú si anulu curg. scol.

În anulu trecutú, la finea sem. I. invetiatoriu (I. P.) a asternutu la inspectoratu temeie scripturistice ale prunciloru dela scóla nóstra, cari în numeru imbucuratori arata destulu de chiaru ca d-ta nu vorbesci adevverulu, si pre cari déca ai dori sa le vedi si sa te convingi asiú fi în stare a ti-le aretá, cáci se afla la archivulu pppescu.

În semestralu alu doilea pre la finea lui Maiu, inv. I. P. arata ca din caus'a d-vóstra pruncii au încetatu a cercetá scóla, cáci d-vóstra ati închis'o dela Pasci, si voindu a constringe pre parinti cá sa-i tramita la scóla, amenintia ca voru trece la uniti, fiindu acolo libertate.

Erá datorint'a inspectoratului cá sa pasiesca numai decátu în acésta cauza, dara din consideratiune ca tempulu erá înaintatu, capetulu anului scol., apoi cautându multu la congresulu d-vóstra scolaru si decisionile lui din acestu anu, si din consideratiune cá sa nu ne mai scié lomea, a aflatu si de ocamdata a tacutu.

În anulu acést'a, sa nu-ti cada greu déca-ti sponu adevverulu, însusi amu cercetatu scóla nóstra din Ibanesci cá delegatu din partea inspectoratului districtualu scol. si éta ce amu aflatu :

În 16 Octóbre, insottu de Par. Chirilu Falea si directorele scol. din Ibanesci împreuna cu mai multi crestini de acolo, mergându în scóla nóstra

amu aflatu preste 90 copii. Amu ascultatu la propunerile si întrebările invetiatoriu din diferite obiecte de invetiamentu, si amu esitu mângaiatu.

În 13 Novembre amu mersu asemenea cu numitii preoti si mai multi din poporu, s'au ascultatu propunerile, s'au provocatu diferiti prunci de diferite étáti, si responsurile loru au fostu multiamitórie. Însusi amu provocatu pre óre câti-va cari au lucratu teme din computu la tabla. Amu întrebatu din cetitu, istoria, computu s. a. si-ti aducu de martori pre susu numitii cá sa te convingi ca nu la capetulu anului, ci la începutulu lui pruncii dela scóla nóstra cea defaimata sciú altu-ceva afara de rugaciuni. Déca totusi nu vei voi a crede ti este deschisa usia dela scóla nóstra, postesce si te convinge de totu ce aserezu.

Scóla nóstra si cu a d-vóstra este totu sub unu coperementu.

Cându amu fostu pentru prim'a data n'amu intratu în scóla d-vóstra, dara altii mi-au spusú ca suntú intrens'a 2 séu 3 prunci, cari facu gimnastica de vesminte, iera invetiatoriu cine scié unde va fi. A dóu'a óra mi amu luatú libertate a intrá în scóla d-vóstra cea laudata, pre carea d-vóstra în contra conclusului congresului d-vóstre scol. o sustieneti si ve dechiarati ca o veti susiné — din zelulu celu cátra cultura, si éta ce amu aflatu : în scóla nici invetiatoriu, nici copii, erá inea o tablitia, dóne scaune, si 2 séu 3 tablele de litere, cari tóte la olalta suntú laudatele recuisite necesarii de invetiamentu. Ce e dreptu pre afara amu veditu unu pruncu de scóla de ai d-vóstra, carele pre semne se urise a-si asteptá colegii si pre invetiatoriu si asiá esise sa se jóce singuru.

Acést'a ve este scóla din anulu acést'a, carea emuléza, há si întrece pre cea gr. orient. Cum a fostu în anulu trecutú, ne potendu servi cu date, voru spune altii déca voru voi.

Ca d-vóstra nu siliti pre parinti a si tramite pruncii la scóla, rogu pre d-lu notariu cerc. Andreiu Popu, sa binevoiesca însu-si a ve documentá, cá unulu ce se intereséza de acésta cauza sánta, si carele v'a provocatu, cá conformu legei sa-i predati list'a de lenevire, l'a ce d-vóstra ia-ti întorsu dosulu — dupa cátu scúu eu.

Cátu despre împedecarea realisárei proiectelorú pentru îmbunatatirea stárei preotiesci si scolare, ne vomu intalni credu de alta data, cându vomu mai vorbi.

Simeonu P o p e s c u .

(Urmare si fine.)

La punctulu 1-íu 'mi iau libertate a-ti raspunde, ca numai d-vóstra sunteti asiá de nemernici în Sibotu — încátu nu a-ti veditu pâna acum materialulu adunatu pre sém'a scólei celei nóue edificande, apoi pentru ce nu amu începutu la lucru, e caus'a ca noi nu avemú atáta tempu spre a umblá stricati de capu pre câmpuri dupa bani — precum umblati d-vóstra, afara de aceea, déca ve jace la inima asiá de tare caus'a scólei nóstre, — pentru ce nu dati unu esemplu bunu cu vre o câte-va site de fl. séu pentru ce nu a-ti facutu d-vóstra scóla sub deregatori'a d-vóstre cea fericita de odinóra? — Pentru ce a-ti întrebuintiatu materialulu celu adunatu pre sém'a crijmeloru ; — séu déca au fostu cass'a nóstra alodiala asiá de fericita sub domnirea d-vóstre, — pentru ce nu a-ti întrebuintiat'o si pre sém'a scólei? séu déca, sob domni'a d-vóstre au fostu comun'a Sibotu asiá de fericita pentru ce nu a-ti folositu tempulu celu de aurú?

D-niloru „mai multi“ d-vóstra vreti a ne împutá nóue — neghenti'a si urmárilé cele triste ale fericitei deregatorii a d-vóstre de odinóra.

Pentru ca cass'a nóstra alodiala sub deregatori'a nóstra au suferitu unele scaderi, aceea nu e vin'a mea pentru ca nu amu fostu eu corespondentiu pentru dens'a, ci cassierulu alodialu carele pentru neghenti'a sea si-a luatú plat'a, inse nu cu atáta pompa precum ve place a ve laudá d-vóstre. — Inse eata eu cu deregatori'a mea totusi amu remasu neatinsu cu nimic'a, cáci dómne ce bucuria mare a-ti fi avutu cându ne-ati fi veditu în vre-o incurcatura frumósa, se saltati acum cu minciunile d-vóstre prin jurnale. — Cum de nu ve puteti ajunge odata scopulu, cându cá midilóce întrebuintati chiaru si pre preotulu localu cu anateme.

Inse sa ne întórcemu la scóla? — Greu ve inghimpa ochii d-vóstre materialulu celu adunatu pre

sém'a scólei celei nóue, si mai greu ve va inghimpá, cându déca ne va ajutá celu de susu ve-ti vedé pre anulu viitoriu scóla nóstra gal'a, si anume, pentru ca si acést'a s'au facutu sub deregatori'a mea.

Dara acum'a ve întrebu eu, ca ce ati facutu d-vóstre în tempulu celu de aurú alu d-vóstra? — Arata-timú numai unu semnú alu deregatorii d-vóstre celei drepte — prin care comun'a varu îndetorá spre a ve pune între cei nemuritori? Insa totusi 'mi aducu aminte ca vi-e scrisa nemurirea pre . . . . . multe locuri. —

Mai de parte, prin acei'a, ca feciorulu meu Nic. Viorelu cá invetiatoriu e si not. sub. cu acei'a credú o nu fi nice unu criminalistu. — Sciti bine, ca cându au ocupatu postulu respectivu cu conditiunea acei'a l'au luatú, ca pâna la începerea scólei sa fia liberu, si iéta ca asiá s'au si întemplatú, inca vedeti ca d-vóstra nice cu alegerea de not. nu vati pututu ajunge scopulu celu sublimu nu, si nu 'lu ve-ti ajunge nice odata, ca pâna cându veti contá la deregatori'a comunala cu astifeliu de lapadaturi cu cari contati — pâna atuncea totu la usie veti fi. —

În fine ve dicu unu adio la toti — inse cu observarea, ca pâna cându agitatiunile d-vóstre nu voru încetá asupra familiei Vioresciloru din Sbotu si prin acést'a asupra mea, pâna atunci eu inca nu voiu încetá a nu fi calvinu fatia cu d-vóstra.

Deregatori'a mea cum e, buna séu rea, tocmai unor'a cá d-vóstra . . . nu o voiu lasá a fi batjocorita nici cându.

'Mi pare reu, ca în locu de a pune cu totii umero la umeru pentru caus'a nóstra nationale, spre batjocur'a strainiloru ne aretámu pre fatia ca cum stámu. — Cu tóte acestea 'mi iau libertate a me adresá si cátra prea Ven Consist. cátu si cátra on. publicu, ca déca voru aflá de bine a sci caus'a nóstra cea d r é p t a , — mai bine, atunci binevoiesca a se informá prin ori si care organe, cu ori si ce ocaziune fia din partea unor'a séu a altor'a, cáci eu în numele comunei întregi cu deregatori'a mea com. stau gal'a pentru ori si ce, — si atunci de siguru se va vedé (nu mi se me landu) ca cine e familia Vioresciloru din Sibotu, inse si cine suntú cei cari se falescu prin diurnale numai spre a-si escusá — ticalosile densiloru cu defaimarea altor'a.

Ioanu V i o r e l u ,
antiste com. si epítropu bis.

Varietáti.

* * * * * **Calendarulu pre anulu 1874** tiparitu în tipografi'a nóstra archidiecezana, carele intra în anulu alu dóne-dieci si treilea alu vietiei sele a esitu de sub tipariu. Cuprinde afara de cele obicnuite **Testamentulu** Escelentiei Sele Présántitu-lui Parinte repausatu **Andreiu** Baronu de **Siagun** a fostulu Archiepiscopu alu Transilvaniei si **M-tropolitu** alu romániloru gr. or. din **Ungari'a** si **Transilvani'a** s. a. s. a.

Calendarulu, cu privintia la carturarii nostri cei mai vechi în poporu, cároru li este mai îndemana cetirea cu caractere vechi bisericesci este tiparitu cu caractere de aceste asiá numite cirile. Se afla de vendiare în tipografi'a nóstra archidiecezana si costa legatu **25** xr. si nelegatu **23** v. a.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de invetiatoriu în comun'a Glemboca devenita în vacantia, se escrie prin acést'a concursu pâna în 16 Decembre a. c. în care di va fi si alegerea.

E m o l u m e n t e l e s u n t u :

Pre lângu cuartiru naturalu în casa de scóla si lemnele trebuincióse de încaldítu 50 fl. v. a. din alodiulu comunale, si 10 galete bucate dela poporu.

Doritorii de a ocupá acésta statiune au a-si ascerne suplicile lorú instruate amesuratu „statut. org.“ §. 13 pâna la terminulu indicatu la subscrisolu. —

Noctichiu în 4 Novembre 1873.

În contielegere cu comitetulu parochialu.

G. M a i e r u ,

(1—3) adm. ppescu.